

Dit boek is gemaakt voor iedereen die zich vrijwillig inzet.

Doe jezelf een plezier!

Colofon

November 2021

Deze uitgave is een samenwerking tussen Stichting Mozaïek Welzijn en emjee | uitgevers.

© emjee | uitgevers, Varik

ISBN/EAN: 978-94-90329-50-1
NUR: 401

Teksten: Marjon de Lange, Brenda Leenders, Carien van Eijden en anderen
Eindredactie: Brenda Leenders

Fotografie: Jessie Steenis, Marjon de Lange, Jan Bouwhuis (pagina 29 en 57), Raphaël Drent (pagina 85), Liesbeth Wattimury (pagina 103) en privé beelden (pagina 7 en 9)

Beeldredactie: emjee | vormgevers

Vormgeving: emjee | vormgevers, Varik
Druk & afwerking: Veldhuis Media, Raalte

Mocht u aanvullende informatie hebben met betrekking tot deze uitgave verzoek ik u contact op te nemen met de uitgever.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Louis van Gaal		Annie de Graaff - Vlindertuin De Zinding	28	Alie de Jager - De Tielse Maatjes	59	Mensen die blij zijn met een vrijwilliger	
Doe jezelf een plezier, word vrijwilliger!	6	Paul Penders - Ziekenhuis Rivierenland	29	Annette Wieggers - Wijkcomité Westroijen	60	Willy Gennissen-Kreemer	86
Lucas Meijs		Johan en Birgitt van den Heuvel - T.S.V. Theole	30	Naser Karimi, Erol Hidayet, Alyaas Kabriyaal, Hachik Bedo en Abdelkader Bajja - De klusmannen Dynamiek	62	Barend van Doorn	88
Op weg naar hybride vrijwilligerswerk	8	Jannie van der Garde - VPTZ	32	Marinus L'Herminez - AVGN	64	Bep Brandt	90
Johan Andréé		Eelkje Vos - Wereldse kleuren	34	Henk van der Linden - Theater Agnietenhof	65	Enkele financiële ondersteuners	
Tielse vrijwilligerskracht gebundeld	10	Hans Kooreman - Voedselbank	34	Kolblei/Duifkruid Groep Passewaaij - Duurzaam Rivierenland	66	Rotaryclub Tiel-Waalstreek	87
Geïnterviewden		Wilco Smit en Fred Koetsveld - Roze Soos	35	Ben en Wim van Oort - Oranjevereniging Tiel	68	Stichting Burgerweeshuis Tiel	89
Natallia Henneman - Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	12	Truus Thijssen - Kunstkabinet	35	Tom van Huet - Appelpop	70	Stichting Oud Burger Mannen- en Vrouwenhuis	91
Ad van Son - Buurtbusvereniging Waalzicht	14	Geors Spanjer - De formulierenbrigade	36	Monique van Doorn - Buurtbinders	70	Organisaties die met vrijwilligers werken	
John Janssen - Leerhuis	16	Janny de Groot - Flipje & Streekmuseum	38	Cora Schiltmans - De Boekenlegger	71	Wereldwinkel	92
Femke Verhoeks en Miranda Schamp-de Vree - Fruitcorso	16	Daphne van den Heuvel en Raymond Buys - Ter Navolging	40	Githa van Hoorn - KTSM	71	Lia Reulen en Marianne Landman	93
Harry Hesseling - TLTC	17	Mieke Roelofs - KWF Kankerbestrijding	41	Gerrit Kool - Stichting Vrienden van Suriname	72	Vrijthof	94
Bert Leenders	17	Bart van den Berg-van der Stam - Tiel Tip Top	42	Anky Morshuis - Caritas Betuwe West	74	Grieco van Oort en Ilse Hendriks	95
Davinia Molthoff - Stichting Dierenhulp Dierenambulance Tiel	18	Henk Baan - Uit@waarde	44	Koot Jedeloo - Actief in Tiel	76	Humanitas	96
Jan Steenis - Elstars Muziek Theater	20	Toos Versluis - Lingewaarde	46			Filiz Tunç en Sonja van Herk	97
Ellen Hoenderop en Delphine Marten-Calon - Toon Hermans Huis Tiel	22	Nina Lindeboom - Humanitas	47			2Switch	98
Yvonne en Daniëlle van der Pal - 's Heeren Loo	23	Gail Groen en Anke van Lith - KLESTEO	48			Jan Norberhuis en Liesbeth van Bommel	99
Rini van Mourik - Tiel Maritiem	24	Mohamed L'Bouny - Moskee El Hassani Tiel	50			Mozaïek	100
Angelika Niemantsverdriet-Löffler - Vereniging Oudheidkamer Tiel en Omstreken	26	Els Holleman - Stichting Carillon Tiel	52			Carien van Eijden en Saskia van den Brom	101
		Frederik Bennis	52			Bedankt!	102
		Janine Goss - Brandweer	53			Met steun van ...	104
		Theo Bianchi en Joke van der Werf - Ypsilon	53				
		Roy Broers - Vrijwilligerswerk in de kerk	54				
		Marvin van Verseveld - Het inloophuis	56				
		Kristel van Rooijen - Bibliotheek Rivierenland	58				

Best een bijzondere keuze

Natallia Henneman

“Ik was niet echt op zoek naar vrijwilligerswerk, maar ben nu zo blij dat ik het doe!”

Regionaal Archief Rivierenland (RAR) in Tiel bewaart de archieven van zeven gemeenten (Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel), het Waterschap Rivierenland en van particulieren, verenigingen en stichtingen. Iedereen kan gratis bij het RAR terecht om historisch onderzoek te doen. Op de website of op de studiezaal. Bij het RAR werken 30 betaalde krachten samen met 40 vrijwilligers. Ook zijn er 250 vrijwilligers digitaal bezig op het online platform Vele Handen om te helpen met indexeren van oude notariële archieven.

Natallia Henneman is sinds eind september vrijwilligster bij het RAR. Best een bijzondere keuze als je bedenkt dat ze pas in augustus vanuit Wit-Rusland naar Nederland kwam en nog heel hard aan het studeren is om Nederlands te leren.

“Ik ben voor de liefde naar Nederland gekomen”, vertelt Natallia. “We zijn op 11 november 2020 getrouwd in het oude stadhuis in Den Haag. Kort daarna heb ik mijn baan opgezegd, mijn eerste inburgeringsexamen gehaald en ben ik naar Nederland gekomen.”

Ze gaat nu 2x per week naar de Volksuniversiteit Utrecht om Nederlands te leren. Ze fitnest, wandelt en zorgt voor haar tuin vol bessen, bramen en frambozen.

Een kennis van haar man werkt bij het RAR en vroeg haar of het iets voor haar was om als vrijwilligster bij het RAR te komen werken.

“Dat sprak me meteen heel erg aan, omdat ik in Wit-Rusland dertien jaar een staatsdrukkerij heb geleid. Het leek me heel leuk om daar op een andere manier weer met papier aan de slag te gaan.”

Patricia Leeuwis, medewerker Beheer & Behoud, begeleidt Natallia:

“De meeste vrijwilligers bij het RAR houden zich bezig met heel ‘talige’ dingen. Ze transcriberen oude teksten of indexeren oude documenten. Dat was voor haar geen optie. Ik kon wel wat hulp gebruiken bij het opnieuw verpakken en conserveren van archieven. Dat is werk waarbij je niet per se perfect Nederlands hoeft te kunnen spreken. En Natallia heeft door haar achtergrond een goed gevoel voor het materiaal waar ik mee werk.”

Hoewel ze er nog maar kort werkt, voelt Natallia zich al helemaal thuis bij het RAR.

“Het is een prachtig gebouw, de mensen zijn erg vriendelijk en ze nemen de tijd om dingen uit te leggen. Ik vind het erg interessant om met deze oude documenten te werken en ze te kunnen verwerken, zodat ze bewaard kunnen worden voor het nageslacht. En vrijwilligerswerk helpt me om mijn Nederlands te oefenen.”

Je helpt zo een heel gezin

John Janssen (75) helpt een jong Turks echtpaar uit Tiel Nederlands te leren. Dit doet hij vanuit **Leerhuis** Tiel. "Zij sprak eerst geen woord Nederlands, hij een heel klein beetje." Voor zijn pensioen werkte John bij de onderwijsbegeleidingsdienst, zijn ervaring kwam hem mooi van pas. "Maar dit is veel meer", vertelt hij, "ze willen zo snel mogelijk inburgeren. Ze hadden al een zontje, ik oefende bijvoorbeeld gesprekken voor bij de verloskundige toen het tweede kindje kwam." De bibliotheek heeft veel materiaal dat hij gebruikt bij zijn lessen. John begon met het lezen van simpele boekjes, uitleg geven van wat er stond, soms een beetje Engels praten, zelf laten lezen en laten herhalen in hun eigen woorden enzovoorts. En met succes. John hielp ook bij het schrijven van sollicitatiebrieven. "Inmiddels heeft hij werk gevonden!"

Van Corsokoorts en familiefeest

Het **Fruitcorso** mag niet ontbreken als het om vrijwilligerswerk in Tiel gaat. Maar liefst 196 leden zetten zich ervoor in. Zoals Femke Verhoeks (26) en Miranda Schamp-de Vree (37), beiden al sinds hun vijfde. "Mijn oma deed het ook en meer mensen in de familie, het is echt een familieding", vertelt Miranda. "Oma plakte op haar 90ste nog zaden vanuit huis!" De meeste vrijwilligers beginnen jaarlijks al in juni met de voorbereiding van de wagen, vaak vijf avonden per week. "In 2018 hebben wij samen de wagen ontworpen, toen begonnen we al in februari", zegt Femke. Het meeste werk, fruit plakken, is in de laatste week voor het corso. Maar eerder al wordt er ontworpen, gebouwd, met papiermaché gewerkt, zaden geplakt, materialen gesorteerd, kleuren uitgezocht enzovoorts. Zonder vrijwilligers geen corso!

Verslaafd aan tennis

Sportclubs draaien op vrijwilligers. Sommigen zijn wel heel enthousiast, zoals Harry Hesseling (65), die de accommodatie en de bar van tennisclub **TLTC** onder zijn hoede heeft. "Ik begon pas laat met tennissen, zo'n 10 jaar geleden. Ik ben er echter meteen aan verslaafd geraakt en zat een jaar later al in het bestuur." Hij werkt nog fulltime maar vrijdag is hij vrij en altijd op de baan te vinden. "Vaak ook zaterdags wel een paar uur, het is een leuk clubje mensen hier." Verder is hij ook nog betrokken bij 's Heeren Loo onder andere als voorzitter van de cliëntenvertegenwoordigersraad regio Zuid en in de landelijke organisatie daarvan. "Het is belangrijk om vrijwilligerswerk te doen om uit een isolement te blijven", stelt hij, "als je het leuk vindt ga er dan voor, en je helpt ook nog anderen!"

Vrijwillig werken met de pen

Bert Leenders (77) doet zijn vrijwilligerswerk met de pen. Hij heeft belangstelling voor de geschiedenis van Tiel. Hij was jarenlang redactielid van het blad van de Oudheidkamer en werkte mee aan tal van publicaties over de geschiedenis van Tiel. Zo was hij redactielid van de Canon van Tiel, het tijdschrift Het Leven in Tiel en het boek Zinderend Bleekveld. Voor de Zakengids schreef hij veel over de politiek in Tiel. Nu doet hij dat al weer vijf jaar voor De Tielenaar. Daar is hij gemiddeld iedere week wel zo'n vijftien uur mee bezig. Hij vindt dat leuk, maar ook belangrijk. De laatste jaren is de aandacht voor het Tielse nieuws flink verschaald. Daar probeert Bert met de overige redactieleden via de veel bekeken website wat aan te doen. "Belangrijk voor Tiel en alle Tielenaars", aldus Bert.

Elk dag een extra pannetje

Marianna Molle-Luhulima zorgt samen met haar man Deany (beiden 64 jaar), voor twee tantes van Deany. Voor westerse begrippen zouden zij als 'mantelzorgers' aangemerkt worden. Maar binnen de Molukse cultuur is dat 'gewoon een vanzelfsprekende naastenhulp'.

"Het is niks bijzonders", stelt Marianna, "het is heel gewoon. We hebben bijvoorbeeld ook jarenlang voor mijn schoonouders gezorgd, we kijken om naar onze familieleden."

Van de benaming 'vrijwilligerswerk' wil het echtpaar dan ook niets weten. "We helpen gewoon mensen die hulp nodig hebben. Onze hele familie doet dat, eigenlijk doet de hele Molukse gemeenschap dat." Deany vult aan met een paar voorbeelden: "we doen veel vrijwillig en onbetaald, ook voor onze Molukse kerk (Anugerah Tiel), zoals bij begrafenissen en bij de viering van het 25-jarig bestaan van de kerk, een paar jaar terug (2016). Maar wij doen dat niet alleen, we doen het met z'n allen. Wat dacht je bijvoorbeeld van trouwerijen? Daarbij is altijd veel eten, dat is onze traditie. Maar dat eten moet natuurlijk wel gemaakt worden. Koken, serveren, alles wordt dan gedaan door mensen uit onze eigen Molukse wijk."

Traditie

Deany en Marianna werken allebei nog hele dagen (36 uur). Uit het werk vandaan is het even eten en dan gaan ze weer op pad om te helpen, dat doen ze dagelijks. "Onze tante van 75 woont nog zelfstandig en onze tante van 90 woont sinds kort bij de Vier Gravinnen. Door corona werk ik thuis, dat is wel makkelijk dan kan ik ook tussen de middag wat eten gaan brengen", zegt Deany. "De Molukse traditie is twee keer per dag warm eten. Dat ging bij de Vier Gravinnen niet en tante viel erg af.

Nu breng ik elke dag een extra pannetje." Ze bellen ook vaak met de tantes en helpen ze met medicijnen innemen, boodschappen doen enzovoorts.

Voorbeeldfunctie

"Ik weet niet beter, het is de Molukse opvoeding", zegt Marianna. "Mijn ouders waren ook zo. Ze zeiden altijd: 'als je een boom zaait en dat goed doet, dan krijg je goede wortels'. En waarom zou je het niet doen? Het geeft je voldoening. Je krijgt een blij gevoel. Je hebt toch weer mensen geholpen. Als je ziet dat je helpen kan, dan doe je dat. Bij de Vier Gravinnen zeiden ze: 'petje af voor jullie dat je altijd weer omkijkt naar je tante'. Terwijl wij juist trots waren dat we haar daar hadden kunnen brengen en zelfs verrast waren hoe lief ze daar met tante omgaan. Ze noemen haar allemaal tante Jo!" Deany vertelt dat hij pas wat later het voorbeeld van Marianna volgde. Hij had Hollandse pleegouders en is minder opgegroeid met de Molukse tradities. Gelukkig doen ze veel samen. Zo gingen ze met z'n drieën mét tante Jo op vakantie naar Indonesië. Terug naar de roots waar nog familieleden waren.

Volgens Marianna blijf je echter alleen een blij vrijwilliger als dat al in je karakter zit. "Dat kun je niet afdwingen, het zit gewoon in je en bij ons, bij Molukkers, zit het erin geboren." Volgens Deany kun je mensen wel proberen enthousiast te maken voor vrijwilligerswerk. "Je kunt altijd proberen via vrienden iemand over te halen ook een keer te helpen".

"Ik help ook mijn nichtje met de verkoop van haar Molukse kookboeken, is ook vrijwilligerswerk", aldus Marianna. "We zorgen verder nog vrijwillig voor onze acht kleinkinderen," besluit Deany.

